

Verlengde brugdeel van de Waalbrug,
over de Spiegelwaal heen.
(foto: Maarten Loeffen)

De blauwe game changer

Verenigingsbureau Stadswerk
bezoekt Spiegelwaal, Nijmegen

De Spiegelwaal is een vier kilometer lange nevengeul van de Waal bij Nijmegen en geeft ruimte aan de rivier. Voor de stad is het een majeure toevoeging, met kansen voor natuur en nieuwe stadsontwikkeling. Kortom een waardig project om te bezoeken bij het jubileumuitje (100 jaar!) van het Stadswerk verenigingsbureau.

Het moet wel even slikken zijn geweest voor de gemeente Nijmegen in 2001. De minister haalde een streep door de bouwplannen voor de Waalsprong, die al in een vergevorderd stadium waren. Reden: de Waal had meer ruimte nodig; de extreem hoge waterstanden in 1993 en 1995 zorgden voor bijna-overstromingen en hadden die noodzaak onderstreept.

Integrerende en katalyserende werking

Nu, bijna twintig jaar later, is de nevengeul aangelegd en draagt de naam Spiegelwaal. En hoewel het van oorsprong geen vrijwillige keuze van Nijmegen was, heeft de stad dit project naar zich toe weten te trekken waardoor het een integrerende en katalyserende werking op de ontwikkeling van de stad kreeg. 'De stad stond met de rug

naar de rivier toe', zegt Maarten van Ginkel van de gemeente Nijmegen, die de Stadswerkers rondleidt. 'Met de ontwikkelingen rond de Spiegelwaal is dat veranderd. Het gebied tussen de geul en de hoofdrijver is in wezen een aantrekkelijk stadspark met hoge natuurwaarden geworden. Bovendien speelde er een aantal andere zaken die we hier goed op konden aanhaken. Zo was er reeds lange tijd de wens voor een nieuwe oeververbinding, naast de al bestaande Waalbrug die dringend gerenoveerd moest worden. "De Oversteek", ontworpen door het Belgische architectenbureau Ney & Partners, ligt er nu en is een sieraad voor de stad. Direct na oplevering van het Rivierpark is de renovatie van de Waalbrug gestart. Doordat er onverwacht de kankerverwekkende stof chroom-6 is aangetroffen, is dat maar deels

Artist impression van de Spiegelwaal in vogelvlucht. (bron: www.ruimtevoordewaal.nl)

uitgevoerd. Rijkswaterstaat, dat hiervoor aan de lat staat, moet nu sparen voor een nieuwe ronde waarbij het schilderwerk wordt meegenomen. Maar qua constructieve veiligheid hebben we geen haast.'

Nieuwe traditie

Tegelijk met de oplevering van De Oversteek is een nieuwe traditie in het leven geroepen om het roerige oorlogsverleden van Nijmegen te memoreren. Bij operatie Market Garden in 1944 staken precies hier de geallieerden de Waal over en gingen er 48 levens verloren. Behalve een gedensteen bij de brug maakt iedere avond bij zonsondergang een groep veteranen de oversteek van Nijmegen naar Lent, vergezeld door het seriegewijs oplichten van de 48 paar lampen op de brug.

Aan de Nijmeegse kant van De Oversteek ligt het Honigcomplex, een broedplaats voor creatieve ondernemingen in de voormalige fabriek van het voedingsmiddelenconcern. Ook andere delen van het gebied worden getransformeerd. Er groeit een woonwijk van 2.500 woningen, maar er is ook een voormalig kantoorpand omgebouwd tot het hippe hotel Nimma, tevens de overnachtingsplek van de Stadswerkers. En in het gebouw van kunstzijdespinnerij Nyma is nu onder meer Cultuurspinnerij De Vasim gevestigd, een kunst- en cultu-

rele broedplaats met een breed aanbod voor alle stadsbewoners.

Toekomstige ontwikkelingen

De Spiegelwaal als nevengeul ligt er al een aantal jaar, maar de stadsontwikkeling eromheen gaat nog wel een tijdje door. Aan de kant van Lent zal nog forse verstedelijking plaatsvinden, met wijken als Hof van Holland, de Stelt en de Dijkzone. Een deel van de Waaldijk is alvast vervangen door een kade, zodat hier straks een echt stedelijk milieu aan de rivier ontstaat. En op het eiland tussen Waal en Spiegelwaal is een deel van het terrein opgehoogd, zodat ook hier ontwikkelingen mogelijk zijn. Het denken hierover is in volle gang. Uiteindelijk worden er in de Waalsprong 12.000 woningen toegevoegd aan de stad.

Tenslotte: kansen herkennen

De ontwikkelingen rond de Spiegelwaal laten zien dat zich soms kansen aandienen voor een nieuwe koers. Kansen die niet altijd direct als zodanig te herkennen zijn, maar door een open blik en het aanhaken van reeds bestaande ontwikkelingen ontstaat soms een samenhang waarbij het lijkt alsof het van tevoren zo bedacht is. Daarmee kan een stad van bijna tweeduizend jaar oud nieuw elan krijgen. Niet alleen voor andere steden maar ook voor jubilerende verenigingen is dat een inspirerend verhaal! ✨

'Het Gezicht van Nijmegen', een 6 meter hoog kunstwerk, gemodelleerd naar een masker uit de Romeinse tijd dat hier in 1915 werd opgegraven. Populair voor het maken van selfies. (foto: Michiel G.J. Smit)

Gedensteen bij De Oversteek, om de 48 gesneuvelde geallieerden te gedenken die hier tijdens Operatie Market Garden in 1944 stierven. (foto: Michiel G.J. Smit)

In het gebied rond het Honigcomplex ontstaat een wijk met onder meer 2.500 woningen. (foto: Michiel G.J. Smit)